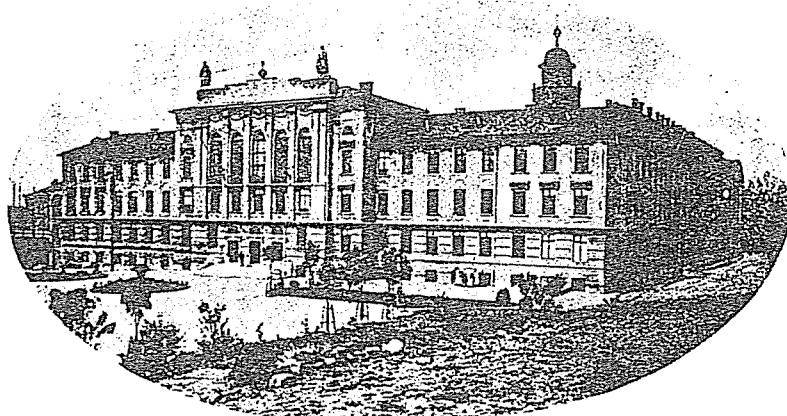

GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETE

1999/1

Tíz év után, hogyan tovább ...?

1989. szeptember 10-én Gödöllőn, a régi gimnázium kápolnatermében tartott, Öregdiák Egyesületünket újra megalapító közgyűlésünk után 1990 Husvétjára jelent meg egyesületi "híradónk" első száma, homloklapján a régi iskola képével és alatta a fenti kérdéssel: Hogyan tovább? Aki átlapozza az azóta évenként kétszer megjelenő hírlapunk eddig megjelent 18 számát, az megtalálja a fenti kérdésre adott választ. Az elmúlt tíz év alatt sikerült összegyűjtenünk az 1924 és 1948 között működő Gödöllői Premontrei Gimnáziumnak a világban szétszóródott öregdiákjai közül közel 500 - névvel és lakcímmel bejegyzett - egyesületi tagot, akik közül az évenkénti Szent Norbert-napi találkozókön átlagban kb. 250-300-an köszöntik egymást örvendezve itt Gödöllőn a Fácánosban.

Nem feledkeztünk el a múltból örökölt feladatunkról sem, meghívtuk ezekre a találkozókra az 1937-ben Gödöllő filiájaként alapított Budafoki Premontrei Gimnázium hűséges tanárain és öregdiákjain túl az egykori nagyváradi, kassai és rozsnyói premontrei gimnáziumok megtalált volt tanárait és diákjait. Összetartozásunk látható és maradandó jeleként az 1997. évi találkozón felavattuk a Jászóvári Premontrei Kanonokrend iskoláiban tanítók és tanulók kopjafás emlékművét, és 1998-as dátummal megjelentettük régóta tervezett Emlékkönyvünket 230 oldalon, 120 képpel. De nemcsak emlékeztünk, hanem hathatós szellemi és anyagi támogatást is nyújtottunk a nyolcosztályos Gödöllői Premontrei Gimnáziumnak, az 1992-ben megvalósult újranyitáshoz és további működtetéséhez. Közben bel- és külföldi gyűjtésekkel segítettük a régi rendi területtel szomszédos Fácán soron lévő premontrei kápolna építését és nagyméretű színes üvegablakának elkészültét. Így vált lehetővé, hogy a Rend a gimnáziumi oktatás mellett itt Gödöllőn az ún. egyetemi városnegyedben megszervezze és működtesse az önálló premontrei plébániát.

Az elmondottak után már nem nehéz válaszolni az újabb "hogyan tovább" kérdésre! A jövő júniusban, azaz 2000-ben érettségizőkkel, újabb gödöllői premontrei "öregdiákokkal" megerősödve és megtartalítva megígérhetjük, hogy a Rendet - most már évtizedekre bizakodva előre nézve - segítjük mindkét elvállalt tevékenységében! E nemes tervek megbeszélésére és az Alapszabályunk által előírt, öt évenként tartandó közgyűlésre hívunk és várunk benneteket: a június 5-én Gödöllőn tartandó Szent Norbert napi összejövetelre és a június 6-án Budapesten szervezett közgyűlésre, a mellékelt Meghívókban részletezett programokkal!

Gödöllő, 1999 Husvétján.

Fényi Ottó O. Praem.
az Egyesület elnöke

Főtitkári beszámoló

Tisztelt Válaszmányi Ülész!

Az 1999-es esztendő arra kötelez bennünket, hogy egy pillanatra nézzünk vissza az újrakezdésre és az azt követő időszakra, hiszen Egyesületünk tizedik születésnapját ünnepeljük ez év szeptemberében. Ha évente kétszer megjelenő körlevelünk példányait lapozzuk fel, az már magában is egy kis "megidézett történelem", mert arról tesz tanúságot, hogy mi öregdiákok a magunk lehetőségei szerint kivettük részünket a "Templom és az Iskola" támogatásából. Gondoljunk az új kápolna nagyszerű színes üvegablakára, a kopjafás emlékműre, vagy az új premontrei gimnázium diákjait segítő Alapítvány létrehozására. Egyesületünk célkitűzéséhez híven nem felejtettük el az emlékek ápolását, mert tudjuk, hogy aki a múltat nem ismeri, az eltéved a jelenben és a jövőt hibásan tervezi. Több éves munkával létrehoztuk az Öregdiákok Emlékkönyvét, és most éppen azon fáradozunk, hogy mielőbb mindenki kézbe vehesse, akit csak illet: itthon, a határokon és tengereken túl szerte a világban, ahol csak élnek még gödöllői premontrei öregdiákok.

Teremtő Istenünknek hála - nem csak tízéves múltunkra kell visszatekinteni, hanem a harmadik újrakezdés áldott eredményére is, nevezetesen arra, hogy a Gödöllői Premontrei Gimnázium legidősebb tanulója a 2000. év tavaszán, az utolsó 1948-as premontrei érettségi után 52 évvel érettségi vizsgát tesznek. Kilépnek az életbe és ezzel ők is „öregdiákokká” válnak, átveszik tőlünk a stafétabotot, új szint, új lendületet visznek korosodó és fogyatkozó sorainkba. És ez a törvényszerű, de örömdetes tény újabb felelősséget ró valamennyiünkre, mert csak rajtunk áll, hogy a lelkes ifjú "titánok" mibennünk csupán zsémbes öregurak gyülekezetét, vagy a Mécs László által megfogalmazott "Üzenet általadóit" látják-e meg?

Éppen ezért nagyon fontos és sürgető feladat a felsős gimnazisták kapcsolatának kialakulása az egyesülettel. Elnökségünk tagjainak erre különleges figyelmet kell fordítani.

Adjunk hálát a Teremtőnek kegyelméért s kérjük szent segítségét a ránk váró feladatok teljesítéséhez!

A **Válaszmányi gyűlés** feladata tavalyi működésünk jóváhagyása, idei feladataink véglegesítése, javaslatok előterjesztése. Ezért foglaljuk össze tömören 1998 évi működésünket. Jelen voltunk március 13-án a gimnáziumi zászló szentelésén, és április 2-án ott voltunk gróf Teleki sírjánál a cserkész fogadalomtétel megújításánál. Megtartottuk a tavaszi elnökségi és választmányi üléseket (1998.02.14 és 04.19). A Szent Norbert napi találkozó június 6-án volt. Július 24-én tettünk eleget a nagyváradi premontrei öregdiákok meghívásának, a perjel és elnök urakon kívül hatan vettünk részt a rendezvényeken a Főgimnázium 190 éves fennállása alkalmából. Az év hátralevő részében tovább folytattuk erőfeszítéseinket az Emlékkönyv sajtó alá rendezésére. Őszi elnökségi és választmányi üléseket tartottunk (10. 04. és 11. 29), szokásos körleveleink elkészültek.

Az idei első elnökségi tanácskozáson (1999.02.22.) javasoltuk szerkesztőbizottság létrehozását a körlevelek, kiadványok szerkesztői munkájának összehangolására. Tagjai: Mayer László elnök, Dragsits Imre, Fejéregyházi Sándor, Janda Géza és Polcz Iván.

A jelölőbizottság felállítását a novemberi választmányi ülés elfogadta. Tagok: Barkóczy László, Várady-Brenner András, Koller Miklós, a bizottság vezetője Quirico Domonkos. Az új vezetőségre vonatkozó javaslataikat ők terjesztik a Választmány elé, majd annak állásfoglalása alapján kerül a javaslat a Közgyűlés elé jóváhagyásra.

A Közgyűlés elé terjeszti a leköszönő vezetőség az elmúlt öt éves működéséről szóló beszámolóját. Ezt a Közgyűlés előtt osztjuk majd ki, és a határozatokról a következő körlevélben számolunk be.

Az Emlékkönyv szétosztására is határozat született, miszerint lehetőleg személyesen történjen a szétosztás a nagy postai költségek miatt. Külföldre elsősorban a kiutazók segítségével lehet kiküldeni, a Szent Norbert napon feltételezhetően sok vidékinek és néhány külföldinek közvetlen alkalma lesz átvenni az Emlékkönyvet. Aki nem tud a június eleji programokon részt venni, annak postán küldjük el.

Rátérve **évi feladatainkra**: már megtörtént eseményként nyugtázzuk április 3-án d. u. az öregcserkészek fogadalomtételét a 120 éve született gróf Teleki Pál sírjánál, Máriabesnyőn. A Szent Norbert napi találkozót június 5-én szombaton tartjuk. A programokat a körlevél részletesen ismerteti. A jubiláló évfolyamoknak most is alkalma lesz közös találkozás lebonyolítására (1934, 1939, 1944, 1949-ben érettségizett évfolyamok). A következő napon, vasárnap tartjuk a Közgyűlést a budai ferencesek közösségi házában (Rómer F. u. 4.).

Szeretnénk alkalmas időben a bencésekkel egyeztetve Mécs László tiszteletére pannonhalmi kirándulást szervezni vonattal, vagy távolsági busszal. Javaslatokat kérünk, hogyan lehetne egyesületi

életünket színesebbé tenni. Többször felvetődött gondolat tudós premontrei tanáraink munkásságának ismertetése. Erre és más feladatra jelentkezőket, ötleteket várunk.

Végül néhány adat *egyesületünk gazdálkodásáról*: Évi nyitó egyenlegünk 1998-ban 927 eFt volt. Ez az összeg az évi bevételekkel együtt 1756 eFt-ra egészült ki. Összes kiadásunk – a legfontosabbakat említve, mint posta, telefon, körlevél, utazás, kegyelet, pályázattámogatás és rendezvényköltség – 628 eFt volt. Idei előirányzatunk az Emlékkönyv kiadási költségeinek (640 eFt) kiegyenlítése után mintegy 400 eFt-tal marad el az 1998 évi induló állapottól. Ennek ellenére bizakodunk, hogy a befolyó tagdíjak és megajánlások lehetővé teszik kiadásaink zavartalan fedezését.

Befejezésül tisztelettel kérem a Választmányi ülés résztvevőitől véleményüket, kiegészítő javaslatokat, és az 1998. évi működés, továbbá az 1999. évi feladattervezet elfogadását.

dr. Polcz Iván
főtitkár

Az Emlékkönyv elkészült!

Tanárainkkal és diáktársainkkal való találkozások – érettségi összejövetelek és sokszor temetések – alkalmával idéztük fel diákkorunk közös élményeit és emlékeit. Évtizedek múltával, immár felnőttként tudtuk: mily nagyszerű volt a mi gödöllői iskolánk! Bátyáimmal mindhárman nyolc évet töltöttünk gimnáziumunkban, így személyes kapcsolat fűzött az egykori tanárokhoz és tanulókhöz, sok fénykép és tárgyi emlék megőrzésével. Az államosítás után is reménykedtünk a Rend és az iskola majdani újjáéledésében, folytatásában. Ezekben az évtizedekben igyekeztem összegyűjteni a fellelhető gimnáziumi évkönyveket, képeket, régi tanulmányokat, jelvényeket. Akiktől hallottam érdekes visszaemlékezéseket, megkértem, hogy örökítsék meg írásban, vagy mondják hangszalagra, amíg még élnek és emlékeznek ezekre. Hasonlóan kértem az évtizedekig őrzött tárgyi emlékek átadását vagy bemutatását. Premontrei gimnáziumunkhoz fűződő hála, diáktársainkhoz kötődésünk kötelességünké tette múltunk megőrzését, nemcsak egymás számára, de az utókornak való továbbadásra is. Jó példákat találtam hasonló kezdeményezésekre más iskolák és közösségek körében, még inkább a külföldön működő magyar közösségekben, hagyományörző munkájukban. Az akkori körülmények miatt csak erre volt lehetőség.

Amikor a hosszú elnyomás után lehetőség adódott a nyíltabb tevékenységekre, néhány lelkes diáktárssal már céltudatosan törekedtünk a rendszerező összeállításra. Egyesületünk megszervezésével kezdődött az öregdiákok felkutatása és összefogása, elsősorban az évfolyamok összetartását végzők fáradozásával, illetve az idős korban megmaradt cserkész tudat segítségével. Évente kétszer összeállítottuk Egyesületünk tájékoztató körlevelét, amelyben emlékeket is idéztünk fel. Így, amikor szóba került egy összefoglaló kiadvány megjelentetése, már öt esztendeje kialakult az összegyűlt írások és képek alapján a szerkesztés lehetséges formája. Ezt követte a rendszerezés, adatok pontosítása, felhívásunk alapján a visszaemlékezések további kiegészítése. Ez utóbbi – közvetlenségével - az Emlékkönyv megható fejezete.

A könyv utolsó oldalára kerültek az Emlékkönyv elkészítésével kapcsolatos gondolatok, a közreműködőknek szóló köszönet, és további segítség kérése, hogy „emlékművünket” tovább építhessük.

Amikor egy mű elkészül, a hívó ember hálaadással köszöni meg a Mindenhatónak a kapott képességet és segítséget. Reméljük, hogy kapunk még lehetőséget és erőt a folytatáshoz!

Dragsits Imre

Az Emlékkönyv készítésének tapasztalati és a szétosztás módozatai

Egyesületünk már évekkel ezelőtt tervezte a Gödöllői Premontrei Gimnázium és a Premontrei Rend történetét összefoglaló Emlékkönyv összeállítását. Erre az első elképzelést Gyorgyevics Sándor öregdiák társunk készítette, aki a most megjelent könyv felosztásához sok tekintetben hasonló tervezetet adott. Így alakította ki egy szűkebb bizottság a könyv felépítésének és tartalomjegyzékének első változatát. Elkezdődött a fejezetek személyekre való szétosztása. Ennek során felmerült az a kérdés, hogy milyen részletesek legyenek az egyes fejezetek. Ez részben a terjedelem miatt, részben a hasonló felépítés szempontjából vált érdekessé. Végül mindenki megpróbálta a legjobb belátása szerint összegyűjteni az adatokat, részben a gimnázium évkönyveiből, részben a fellelhető más irodalomból.

Az első változatokat Dragsits Imre legépeltette, és az így olvasható szöveget több társunk megkapta és elolvasta. Az elolvasás azonban nem terjedt ki a felépítés egységesítésére és az átfedések kiszűrésére. Gondot okozott az is, hogy az egyes fejezetek szerzői a felmerült kisebb észrevételeket nem tudták egyszerű eszközökkel beépíteni, illetve a javasolt pótlásokat elkészíteni, mert nem volt olyan szövegszerkesztő gépük, amellyel a gépelt és lemezen rögzített szövegekbe ezeket beírhattak volna.

Lényeges előrehaladást eredményezett az, hogy egyesületünk elnöke megszabadult a perjeli és igazgatói teendőktől, így most ő is teljes erővel és szívvel nekiláthatott a szövegek átolvasásának, az átfedések kiszűrését célzó átdolgozási javaslatok kidolgozásának. Emellett az adatok pontosításában, a kiegészítések elkészítésében adott nagyon hasznos segítséget. Most már ki-ki elkészíthette a maga korrigált fejezetét, amit természetesen össze kellett dolgozni a korábbi gépelt részekkel. Ezt a munkát egyrészt azért vállaltam, mert rendelkeztem korábbi szerkesztői gyakorlattal, másrészt nagyon érdekelt az egyes részek egymáshoz illeszkedése, végül, mert a szövegszerkesztéshez megfelelő eszközeim is voltak.

Ezzel persze a könyv végső összeállításához még csak az első lépéseket tettük meg. Szükség volt a könyv elején felsorolt szerkesztő csoport intenzív munkájára, hogy az eddigi szövegeket lektoráljuk, a további anyagokat (visszaemlékezéseket) szelektáljuk, a képanyagot kiválasszuk és összeállítsuk. Mindez több hónapos megfeszített munkát jelentett.

Végül azonban elkészült a nyomdai leadásra kész anyag, és a váci nyomdával történt közbeni egyeztetések és korrektúrák után januárban megkaptuk a kinyomtatott könyveket. A kész kötetek fóliába csomagolva továbbításra rendelkezésre állnak.

Az egyesület elnöksége februárban megvitatta a szétküldés módozatait. Tekintettel a magas postai költségekre, a budapestieknek és a gödöllőieknek személyesen kézbesítjük a könyveket. Az egyesület tagjai 1-1 példányt az egyesület ajándékaént kapnak, de kérjük, hogy *aki teheti, az járuljon hozzá a kb. 700 Ft-os önköltségi áron megszületett könyv költségeihez.* Azok, akik nem tagjai az egyesületnek, de szeretnének a könyvhöz hozzájutni, azoktól az önköltség megtérítését kérjük, megajánlás formájában (ugyanaz a helyzet, ha valaki egynél több példányt kér). A vidékieknek és a külföldieknek még nem küldjük el a könyvet, hanem azt kérjük, hogy sürgősen jelezzék vissza Gödöllőre vagy Budapestre jövősi szándékukat. Elsősorban a június 5-6-ai találkozó és közgyűlés időpontjára gondolunk, amikor sokakat várunk, de más idejövületi alkalom is lehetséges. A könyveket Gödöllőn a perjelségen, Budapesten Dragsits Imrénél, Polcz Ivánnál és Mayer Lászlónál lehet átvenni. *Akik nem tudnak 1999 első felében érte jönni, azoknak postán küldjük az Emlékkönyvet.*

Végül kérjük az Emlékkönyvet tanulmányozó társainkat, hogy az abban talált hibákat, hiányokat írják meg nekünk, mert ilyenek óhatatlanul előfordulhatnak. A beérkező javításokat, kiegészítéseket ez év végén összesítjük, és a könyvhöz tartozó korrekcióként ki fogjuk adni. Egyben felhívjuk a tisztelt olvasókat, hogy a Gödöllői Premontrei Gimnáziummal foglalkozó fejezetekbe (így a tanárok adataiba is) csak a gödöllői gimnázium alapítása (1924) óta történeteket vettük fel. Az előd intézmények történetét a vonatkozó fejezetek tartalmazzák (Kassa, Rozsnyó, Nagyvárad).

Mayer László

A harmincegyedik tanév

Mielőtt valaki hitetlenkedve kezdi csóválni a fejét, sietek megmagyarázni, hogyan is lehet az 1998/99-es tanév a harmincegyedik. 1924-ben nyílt meg az első iskolaév, majd jött a háború, az újrakezdés és 1948-ban az államosítás, a 24. tanév szóbeli érettségi vizsgáján. A jubileumi 25. tanévre kicsit sokáig kellett várni, egészen 1992-ig, amikor is 2 osztállyal, 60 gyerekekkel és 11 tanárral immár harmadszor kezdte újjászervezni életét a Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium. Így hát a mostani a 31. Nem véletlenül használtam ezt a számozást, hiszen számunkra mindig fontos volt és az is marad az 1924-ben nyílt gimnázium szellemi öröksége, hagyományai, nevelési-oktatási rendszere.

Jelenleg hét évfolyamon 11 osztályunk van, a 300 tanuló 36 tanár tanítja. A felsőbb évfolyamokon 2 párhuzamos osztállyal, az alsó 3 évfolyamon - az egyre szorítóbb helyhiány miatt -

az új épületrész teljes megépítéséig 1-1 osztállyal működik intézményünk. 2000-ben lesz az újraindult iskola első érettségi vizsgája. Az említett helyhiány 1997. szeptember 1-jével átmenetileg enyhült, amikor is az épülő ún. "B" épületben 4 tantermet és tornaszobákat sikerült átadnunk. Azt hiszem mindannyiunk számára örömhír, hogy az építkezés ez év tavaszán ismét folytatódhat, és reményeink szerint hamarosan befejeződik. Így egy minden szempontból korszerű, a jelenkor követelményeit kielégítő, tágas, modern, jól felszerelt iskola várja majd az új évezred premontrei diákjait.

A rendkívül színes sportélettel rendelkező egykori gimnáziumban a sportpályától kezdve az uszodáig minden megtalálható volt. Nos, mi ezzel egyelőre nem büszkélkedhetünk, hiszen ez év tavaszától már az a lehetőségünk sincs, hogy az Agráregyetem épületében lévő "saját" uszodánkba járhatnánk úszni. Az uszoda határozatlan időre bezárt, teljes épületgépészeti rekonstrukcióra szorul,

amit az egyetem készpénzhiánya ezidő szerint nem tesz lehetővé. Az úszás lehetőségének ideiglenes elvesztését azonban némileg kárpótolta, hogy a Fácános erdőben lévő ún. Erdei Torna csarnok aljzatára igen jó minőségű műanyag borítás került. Ez nemcsak esztétikus és rendkívül jól használható tornaórák, sportversenyek lebonyolítására, hanem az utóbbi időben a fiatalok körében oly gyakorivá váló mozgásszervi megbetegedések csökkentésére is kiválóan alkalmas. Abban, hogy ez elkészülhetett, múlhatatlan érdeme van az Öregdiákok Egyesülete által alapított, a Gödöllői Premontrei Szent

Norbert Gimnáziumot és Tanulóit Segítő Közhasznú Alapítványnak, amely jelentős pénzüsszeggel támogatta a minden szempontból kielégítő burkolat elkészülését.

Nemkevése jelentős az Alapítványnak a segítségével, amely lehetővé tette, hogy a számítástechnikai termet a középfokú oktatásban használatos legkorszerűbb gépekkel tudjuk felszerelni. Így a tanulóknak egyik tágas, korszerű teremben lehetőségük nyílik pl. arra, hogy - az egyetemen keresztül - az Internet hálózattal állandó kapcsolatban legyenek. A számítástechnikai oktatás a tanulmányok egyik kiemelt területe, hiszen fakultáció keretében minden évfolyamon csoportbontásban tanítunk számítástechnikát. A legidősebbek, a XI. évfolyamosok (a régi számozás szerinti VII-esek) az év végén középfokú szoftverüzemeltetői vizsgát tesznek, így az érettségi bizonyítványuk mellé szakképesítést is tudunk adni a diákoknak.

A régi Premontrei Gimnázium egyik legnagyobb hagyománnyal rendelkező ifjúsági egyesülete az Erzsébet Segítő Egyesület volt. Dr. Buczkó Emil dolgozta ki ennek alapszabályát, mely szerint "az egyesület célja a szorgalmas és jó magaviseletű, de anyagi szükséglettel küzdő tanulókat a jövedelem nagyságához és az ifjak szükségletéhez mértén segíteni." Ezt a hagyományt próbáljuk újjáéleszteni, amikor létrehozunk - szintén a Premontrei Gimnáziumot Segítő Alapítvány támogatásával - olyan szociális alapot, amelynek pénzüsszegeivel igyekszünk segíteni az arra rászoruló tanulókat. Évente legalább két alkalommal, a tavaszi tanulmányi kirándulások előtt illetve az őszi beiskolázások alkalmával kívánunk jelentősebb segítséget adni, amikor a családoknak a legnagyobbak az iskolai kiadásai. Azt szeretnénk, hogy egyetlen gyerek se maradjon ki a kirándulásokból, vagy ne legyen senki se, akinek nincs elég pénze könyvekre, füzetekre, egyéb taneszközre.

Az iskolai hagyományok ápolásának egyik legfontosabb színtere lehet az iskolatörténeti kutatás, amelyet az Országos Pedagógiai Könyvtár munkatársainak segítségével és a Kassai Magyar Tannyelvű Ipariskola tanáraival, diákjaival közösen végzünk. Ennek lényege: az összesített jászóvári premontrei iskolatörténet adatainak számítógépes feldolgozása, és adatbázis létesítése a diákok bevonásával. E munkához a forrást főként az iskolai évkönyvek jelentik, melyeknek részletes adatait a Schola-Orbis számítógépes szoftver segítségével dolgozzuk fel, és amelyhez majd szeretnénk kérni az Öregdiákok Egyesületének támogatását is. A munka előkészítése most van folyamatban, a tényleges adatfeldolgozás a következő tanév feladata lesz úgy, hogy az iskolatörténeti kutatások és az adatbázis bemutatása a 2000. év Szent Norbert napi ünnepségén legyen.

A hazafias nevelés elengedhetetlen része volt a múltban a történelmi évfordulók méltó megünneplése, az ehhez kapcsolódó kutatásokkal és kirándulásokkal. Ezt mi sem gondoljuk kevésbé fontosnak, ezért is volt igen nagy jelentősége annak az emlékülésnek, amelyet a branyiszkói csata 150 éves évfordulóján, 1999. február 5-én rendezett Dr. Fábri Mihály történelem-földrajz szak kollégánk a Gödöllői Művelődési Központban, és amelyet március 5-7. illetve március 19-21. között két felvidéki kirándulás követett, az iskola tanulóinak részvételével. E két kirándulás célja - a Magas Tatra hegycsúcsainak leküzdése mellett - a branyiszkói áttörés helyszínén tartott ünnepi megemlékezés. A hágó tetején álló emlékművet a II. világháború során felrobbantották, de Fábri Mihály és tanítványai kezdeményezésére már évekkel ezelőtt kövekből egy halmot emeltek, tetejére pedig egy kopjafát állítottak, amelyen magyar és szlovák nyelvű felirat is tiszteleg a hősök emlékének. Ezt az emlékművet koszorúzta meg mindkét kiránduló csapat március folyamán.

Végezetül hadd térjek vissza a neveléshez, a sporthoz. A Katolikus Iskolák Diák Sport szövetsége minden évben megrendezi a katolikus iskolák országos sportversenyét, amelynek ebben az évben Gödöllő ad otthont, és gimnáziumunk lesz a házigazdája. Az ország mintegy 90-100 iskolájából 1000-1200 sportolót várunk erre a - 9 sportágat magába foglaló - nagyszabású megmozdulásra.

amelynek helyszínéül iskolánk mellett az Agráregyetem és a város iskoláinak sportlétesítményei szolgálnak. Reméljük, hogy ennek a sportversenynek - amelyre ezúton is szeretettel meghívom a kedves öregdiákokat - méltó megrendezésével hozzájárulunk az iskola hírnevének öregbítéséhez.

Bárdy Péter
igazgató

Iskolánk farsangi mulatsága

E mulatságnak minden évben "fő száma" a tanárok produkciója! Hiszen ez az együtt-szórakozás, ez a rövid azonosulás közelebb hozza egymáshoz a tanárt és a tanulót. Oktatóink idén sem okoztak csalódást! Hétköznapi önmagukat meghazudtolva feledhetetlen perceket szereztek nekünk, amikor a PA-DÖ-DÖ Együttest utánozva táncra perdültek, kivíva ezzel a lelkes közönség teljes elismerését.

No és a másik dolog, amit igen kedvelek, és ami a kitűnő hangulatot előkészíti, az az osztályok lázas készülődése a csoportos jelmez-beöltözésre. A jelmezek a farsang fontos kellékei! A lázas előkészületek bizony legtöbbször feszült légkörben zajlanak, mert eleinte mindenki mást és máshogyan képzel el. Jönnek a veszekedések, az idegeskedések, a "jaj Istenem, sosem lesz ebből semmi" felkiáltások! Az eltérő álláspontokat végül valahogy sikerül összhangba hozni, s a farsang estéjére, ha szorosan is, de mindenki elkészül, és a hetek óta tartó izgalom végül is nevetésben és felszabadult szórakozásban oldódik fel. Ennek fényében már a kutya sem bánja, ha esetleg nem győzött a csapat, mindenki jókedvű, és a leglelkesebbek máris a következő évi produkciót tervezgetik. A nyertesek pedig büszkén osztzkodnak a hagyományos díjon - a tortán! Idén ez a megtisztelő feladat a 11/A osztálynak jutott, akik a fáraók udvartartását jelenítették meg, mi tagadás nem kevés sikerrel!

Miután a jelmezverseny ilyen szerencsésen elintéződik, ki-ki visszabujik "bulizós" ruhájába, és beleveti magát a vidám táncos forgatagba, hogy aztán a hátralévő időben határtalanul jól mulasson. A végén pedig, jaj de nehezen akaródzik hazamenni! S mikor ez mégis megtörténik, alig várjuk már a hétfőt, persze nem a tanítás végett, hanem hogy egymás szavába vágva még napokig arról beszéljünk, "milyen jó volt az idei farsang".

Horváth Dániel 11/B oszt. tanuló
(az "öregdiák" számítás szerint VII. gimn. tanuló)

A 9/A osztály ("öregdiák" számítás szerint az V. gimn. osztály) jelmezben

A Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnáziumot és Tanulóit Segítő Alapítvány

1989-ben alakult meg a Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete, és ezt követően 1992. IX. 4-én bírósági végzéssel kezdte meg működését az Alapítvány, amelyhez 100 000 Ft-os induló tőkét biztosított az Öregdiákok Egyesülete.

Az 1992-ben jóváhagyott Alapítványt a Pest-Megyei Bíróság - 1998. VIII. 27-ei felterjesztésünkre - a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. tv. 26. § c) pontjában foglalt tevékenysége alapján 1998. január 1-től kiemelten közhasznú szervezetnek minősítette. Az Alapítvány célja az okirat szerint:

"Az alapító jelen Alapítvány létrehozásával hozzá kíván járulni:

- oktatáshoz, neveléshez, képességfejlesztéshez,
- sportolási, kulturális és jóléti célokat szolgáló felszerelések, berendezések vásárlásához, fejlesztéséhez,
- gimnázium építéséhez,
- a tanulók üdültetéséhez, betegség esetén a rászorulóknak gyógykezeléséhez,
- a gimnázium rászoruló tanulóinak anyagi segítéséhez,
- rendkívüli esetekben egyéni elbírálás alapján segélyezés juttatásához,
- a gimnázium keretein belül működő ifjúsági szervezetek működéséhez,
- hátrányos helyzetű diákok társadalmi esélyegyenlőségének segítéséhez."

Az Alapítvány másik fontos rendelkező része az, hogy a befizetők a befizetett összeg 30 %-át az adóalapjukból levonhatják, és a vállalkozók a törvényben meghatározott értékben élhetnek a levonás jogával. A Közhasznú Alapítvány jogosult az adózó által befizetett jövedelemadó - rendelkezésünkre bocsátott - 1 %-ának az Alapítvány céljai szerinti felhasználására.

Az Alapítvány számlájára eddig az alábbi befizetések érkeztek:

1992-1996 között	5 384 439 Ft
1997-ben	2 257 853 Ft
1998-ban	1 343 312 Ft
1997-ben a jövedelemadó 1 %-ából	784 464 Ft
1998-ban a jövedelemadó 1 %-ából	779 451 Ft
Összesen	10 549 519 Ft

Az első tétel összegéből 1992 és 1994 között francia szervezetek 2 043 395 Ft-nak megfelelő valutát utaltak át Garay Ákos öregdiák barátunk franciaországi szervezésében. *Hála és köszönet érte!*

A befizetésekből az alábbi nagyobb értékű felhasználások történtek:

1992-1996. években tanterem-kialakítás, felszerelés	4 048 656 Ft
1997-ben tanterem-kialakítás, felszerelés	755 000 Ft
1998-ban erdei sportcsarnok aljzatfedése	1 000 000 Ft
1999-ben sportpálya bekerítése	700 000 Ft
1998-ban számítógépek korszerűsítése, felújítása	739 416 Ft
1995-ben oktatási felszerelésekre	1 200 000 Ft
fizikai szertár berendezéseire	577 560 Ft
énektér kialakítására	500 000 Ft
100 db iskolaszék beszerzésére	413 750 Ft
iskolai táblák beszerzésére	87 060 Ft
laborfelszerelésekre	238 407 Ft
osztályterem-hangosító berendezésekre	211 450 Ft

ezen kívül év végi jutalmakra, a szükséges oktatási eszközökre, számítógépekre kisebb-nagyobb tételek.

Az időközbeni pénzbeérkezésekkel jelenlegi tőkénk 500 000 Ft tartós betétben és csekély készpénz.

Hálás köszönettel tartozunk öregdiáktársainknak segítő támogatásukért, a szülőknek áldozatvállalásukért és a vállalkozóknak megértő segítségükért!

Dr. Tóth-Zsiga István
a Kuratórium elnöke

Szarka István emlékezete

Ez év elején megjelent Emlékkönyvünkben megemlékeztünk Szarka István - 1933-ban érettségizett - gimnazista társunknak a Felvidék 1938/39-ben történt visszacsatolása során Munkácson bekövetkezett hősi haláláról. A visszaemlékezés szerzője Mester Kálmán "A felvidéki szabadságharc története" című könyve alapján kiegészíti és részletezi a korabeli, ma már történelmi eseményeket. A könyv eléggé nehezen elérhető, ezért e cikkkel szeretnénk szélesebb körben ismertté tenni a gimnázium első hősi halottja elesésének körülményeit.

1939 januárjában a már magyar fennhatóság alatt álló Munkácson nyolc fős ún. tépképhehelyesbítő felkelő csoport tagjaként dolgozott Szarka István karpaszományos térképész zászlós, tüzemester is, civilben a Hangya Központ tisztviselője. Január 6-án három óra tájban, Vízkereszt ünnepének éjjelén a csehszlovák katonaság meglepetésszerűen megtámadta Munkácsot, kb. két gyalogos századdal, három páncélautóval, tüzérségi támogatással, valamint meghatározhatatlan létszámú ukrán, ún. Szics-gárdistával. Az orvtámadás idején a városban mindössze kilenc magyar határőr, a már említett nyolc felkelő térképész és négy egyéb beosztású katona, vagyis összesen 21 magyar fegyveres tartózkodott.

A támadás első hulláma az őrszolgálatot teljesítő határőröket érte, és hátrálásra kényszerítette őket. Az ő segítségükre siettek a harci zaj által felriasztott tépképeszek. A harc az Ungvárról - Oroszvég községen át - Munkácsra vezető útnak a Latorca folyón átvívelő hídjánál vált a legelkeseredettebbé. A híd stratégiai jelentőségével mindkét fél tisztában volt. A kis védő csapatnak itt volt az egyetlen esélye, hogy a többszörös túlerőben lévő ellenségnek a város felé való betörését feltartóztassa, és ezzel Munkácsnak ismét csehszlovák kézre kerülését megakadályozza.

"Szarka István zászlós észrevette, hogy egy csoport cseh katona csónakon akar átkelni a Latorcán, ami könnyen végzetessé válhatott volna, mert árérve hátbatámadhatták volna a maroknyi védőket. Gondolkodás nélkül belegázolt a jéghideg vízbe, géppisztollyal tűz alá vette a csónakban ülőket, közülük hármat lelőtt, míg a többi sietve visszaevezett a túlpartra.

Sajnos, szegény Szarka Pista is életét áldozta a hazáért, golyótól találva holtan rogyott össze." Így olvashatjuk a könyv 313. oldalán. Megtudjuk ebből, hogy haslövést kapott.

A védőknek a koradélutáni órákig sikerült feltartóztatni az ellenséget, amikor erősítést kaptak, mire a támadók visszavonultak, és Munkács megmenekült. A harcban a térképészek fele és négy határőr, valamint egy tüzoltó esett el. A súlyosan sebesültek közül egy katona márciusban hunyt el.

A hősi halottakat ünnepélyes gyászszertartás keretében, január 8-án temették el a munkácsi temetőben. Az államfő "az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása" címén - immár posztumusz - a magyar arany vitézségi érmmel tüntette ki Szarka Istvánt.

Mikor láthatjuk ismét emléktábláját régi gimnáziumunk előcsarnokában?

Dr. Király Pál

Premontrei hírek határainkon innenről és túlról . . . . .

Gödöllő. ♦ Keszthelyi Ferenc váci megyéspüspök engedélyezte, hogy 1998. december 1-től a Fácán soron lévő premontrei kápolna körül, az ún. egyetemi negyedben önálló premontrei plébánia alakuljon.

♦ Dr. Takács Menyhértre, a premontrei rend nagy egyéniségére, Nagy-Magyarország halottjára emlékezett Fényi Ottó atya, egyesületünk elnöke, halálának hatvanötödik évfordulóján, 1998. november 29-én, a már behavazott premontrei sírkert Fadrusz-feszületénél. A Gödöllői Premontrei Gimnázium alapítóját 1933-ban itt temették el, de 1943-ban Jászón helyezték örök nyugalomra. Elkezdett művét nem szabad abbahagyni!

♦ A Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium tanulói számára 1998-ben több nyári tábort szervezett az iskola vezetősége: június végén a Börzsönyben, augusztus közepén a Mátrában és augusztus második felében a Felső-Tiszában volt egy-egy hetes, jól sikerült program.

Zsámbék. Dr. Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök 1999. március 20-án Zsámbékon diakonussá szentelte Balogh Péter Piust, a Gödöllői Premontrei Perjelség örök fogadalmas tagját.

Budafok. ♦ Az 1948-ban érettségizett osztály volt az utolsó "premontrei" osztály. 50 éves találkozásjukra az érettségi tabló nagyított mását készítették el és helyezték el a gimnázium bejáratánál.

♦ A Budafoki Premontrei Öregdiákok Egyesülete minden évben pályázatot ír ki a gimnázium diákjai számára. Április 23-án, az iskolanap alkalmával jutalmazták a pályázat idei díjazottjait. A három tém. 1. Mécs László legszebb verse, 2. Dél-Buda története, 3. Tíz évszázad tíz nagy magyarja.

♦ Május 29-én ünnepi szentmisével emlékeznek Szent Norbertre. Ezen az ünnepségen az öregdiákokon kívül a gimnázium tanulói és tanárai közül többen is részt szoktak venni. Idén lesz az Egyesület 10 éves!

Nagyvárad. ♦ Megjelent a Nagyvárad-i Premontrei Öregdiákok Egyesületének lapja, a Hírlevél, amely az öt éve alakult Egyesület eddigi tevékenységéről számol be. A beköszöntő után céljaikat ismerteti, kiemelve a két egyházi iskola, valamint az állami iskolákban működő magyar tagozatok patronálását. Szól a társegyesületekkel való kapcsolattartásról, megemlékezik Tauszik "Lojzi bácsi" tanári működéséről, a gimnázium 1998-ban tartott jubileumi ünnepségéről. Végül ezévi terveiket vázolja, amelyekből a Gödöllőre és Kassára tervezett látogatást, valamint augusztus 28-án, Szent Ágoston napján a nagyvárad-i premontrei templomban tartandó templombúcsút emeljük ki. Ezutóbbira meghívják a Hírlevél minden olvasóját.

♦ Az egykori premontrei gimnázium épületében működő Eminescu Liceum magyar tagozatának egy csoportja idén nyáron Öregdiák Egyesületünk meghívására Gödöllőre látogat.

Kassa. ♦ Körlevelünkben Bárdy Péter igazgató tett említést a 127 éve működő Kassai Magyar Tannyelvű Ipariskolával közösen kezdett iskolatörténeti kutatásról. A kassai iskola elvállalta, hogy a többi szlovák magyar iskola adataival együtt a premontrei gimnáziumok fellelhető dokumantumait is szállítja e munkához.

♦ A Kassai Premontrei Öregdiákok idén június 11-13. között rendezik a IX. öregdiák-találkozót, amelyre a határon túli, így a gödöllői diáktársakat is várják. 12-én, szombaton Rozsnyóra kirándulnak, útba ejtve Torna várát, a Szádelői völgy bejáratát, Krasznahorka várát, majd szétnéznék Rozsnyón. Este műsoros ünnepség, majd közös vacsora lesz. 13-án a kassai premontrei templomban közös szentmisén vesznek részt.

Rozsnyó. A Keresztény Élet 1999. január 10-i számában Majkut Albert rozsnyói premontrei öregdiák megemlékezést közölt a gimnázium egykori hittanáráról és cserkészparancsnokáról, Kovács Istvánról, aki 1943. január 14-én, 32 éves korában tábori lelkészként halt hősi halált a doni áttörésnél. 1934-ben Rozsnyón szentelték egyházmegyes pappá. Rövid idő múlva a rozsnyói szemináriumban a papnövendékek lelki gondozója, spirituálisa lett. Egyidejűleg a premontrei gimnáziumban a hittanárságot is rábízták, ahol a cserkészcsapat és a kongregáció vezetőjeként megnyerte a diákok bizalmát, és példaképük lett. 1942 végén kapta kézbe katonai behívóját, és már a következő hónap közepén, a visszavonuló magyar katonák között, szovjet vadászgépek géppuskatüzéből végzetes találatot kapott. Ismeretlen sírban nyugszik, a rozsnyói temetőben lévő hősi halotti emléktáblán található az ő neve is.

A jubiláló évfolyamokat, az 1934-ben, 1939-ben, 1944-ben és 1949-ben
érettségizetteket Dessewffy Olivér ballagásra írt versével köszöntjük!

Dalolnak még a régi percek,
Borongva koccan a pohár,
De a hajnal már fényt derenget,
S a holnap ránk már máshol vár.
Szemünk jólesve összevillan,
Ki-ki felhajtja még borát,
Utólszor zendül fel a dallam:
"Isten Veletek cimborák".

Ha ködbe vész fehérén kendőnk,
Ha pusztán áll a messze ég,
A nóta zúg és százszor megdönt -
Fáj a búcsú s a messzeség.
Kocogj - hiába nézel vissza -
Taposd, kavard az út porát,
Mi könnyed szürke sárrá issza:
"Isten Veletek cimborák".

Még bennünk forr a bronzsínű bor,
És benne csorg a bús ború,
De nézd ott - arra szökj a múltból,
Ott jó a bú s nem szomorú.
Ott zöld a táj, és szép az árnyék
És minden főleg jóbarát,
Kacagjad le az út keservét:
"Isten Veletek cimborák".

A messzetűnő hervadt arcok
Hamván a pír itt újra él,
Beszélj velük, és együtt jártok,
Mint őszi széllel a levél.
A tiszta emlék nem halványul:
A tiszta tájon fény és láng,
S boldog, kinek a táj kitárul:
"Isten Veletek cimborák".

A távol csúcs, ha elközelget,
És fenn jársz már a hegytetőn,
Dalolnak majd a régi percek ...
- Lelked keresd hát csörtlétőn! -
Lépted hiába kószál sorba
Tengert, kunyhót és palotát,
Csak ott lesz örök ez az óra:
"Isten Veletek cimborák".

Dr. Takács Menyhért jászóvári prépost

Kovács István (1911-1943)

GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK HÍREI

A tagsági névsor 17. sz. kiegészítése és változások
1998. november 1-től 1999. március 20-ig

† Elhunytak:

Mocsáry László (1934), Csaba Gyula (Pejcsik) (1942), Kutasy Ferenc (1952), Nagy Sándor (1942), Szent-Ivány Farkas (1947), Teleki András (1948), Halász Ede (évf. kívül), Pálfalvy István (évf. kívül), Balogh László (Kassa), Remsey Gábor.

♥ Új belépők:

Várkonyi Márton (1942), Récsei Lászlóné (1948), Etey Emilia (1950), Vő Gyuláné Bödör Éva (évf. kívül), Ádám Károly (Rozsnyó), Czakó József (Rozsnyó), Fehér Gyula (Rozsnyó), Kiss Jenő (Rozsnyó), Kovács István (Rozsnyó), Majkut Albert (Rozsnyó), Mydrdittel István (Rozsnyó).

⇒ Felhívás:

A nyilvántartás és a postázás, kapcsolattartás érdekében kérjük a címváltozás, telefonváltozás közlését az egyesülettel és az évfolyamfelelőssel, akár a gödöllői, akár a budapesti címen. Diáktársaink elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy a temetésen búcsút vehessünk a megemlékezés csokrával.

* * *

A tagsági díj továbbra is 400 Ft, de aki teheti, kérjük megajánlással növelve támogassa az Egyesületet, mert a postai, rendezvényi, kegyeleti és az Emlékkönyvvel kapcsolatos kiadásaink jelentősen növekedtek. Évente kétszer megjelenő "Körlevelünk" előállítási költsége is drágult. Igyekezünk a rászorultakat és az elhunytak hozzátartozóit is szerény támogatásban részesíteni. Jutalmazzuk az új gimnázium diákjait is.

A **belföldi befizetések** gördülékeny lebonyolítása érdekében körlevelünkhöz befizetési csekket mellékelünk, melynek jobb felső, "közlemény" rovatában **tagdíj, ebéd, megajánlás** részletezéssel pecsételt rész található. Alá kell húzni, hogy a befizetés mely célra történik, a részösszeg feltüntetésével. Befizetni értelemszerűen külön-külön bármelyik célra, illetve együttesen valamennyi célra is lehet, és a befizetések teljes összegére kell a csekket kitölteni. (Aki például 400 Ft tagdíjat, két ebédet és 700 Ft megajánlást akar befizetni, így jelezze: tagdíj 400, ebéd 1300, megajánlás 700. A csekk végösszegére így 2400 Ft-ot kell beírni.) Kérjük a befizetéseket legkésőbb május 20-ig az Egyesületnek a gödöllői OTP-nél kezelt **11742049-20260804** csekkszámra számára, az OTP valamelyik fiókjában feladni. Az OTP fióknál történő befizetés sokkal előnyösebb, mint a postai befizetés; a postán nagy levonás van, míg az OTP-nél nincs! További csekket (alapítványi és egyesületi célokra) és jelentkezési lapot az Egyesület küld az igénylőknek.

Külföldi befizetés valutaátutalással az Egyesület nevére: kérjük külföldi öregdiák társainkat, hogy valutát MONEY ORDER INTERNATIONAL módon utaljanak át, vagy hazalátogatóval küldjék el, mivel a csekkek beváltása magas kezelési költséggel jár! Az Egyesület anyagi támogatását továbbra is kérjük, **köszönettel!**

Osztálynévsorok összeállítására ill. pontosítására kérjük az évfolyamfelelősök és a diáktársak segítségét! Jelenleg csak az Öregdiák Egyesület tagjainak névsorát ismerjük (abban is lehetnek hibák), de szeretnénk az osztályok olyan névsorát is kiadni, amelyben az érettségizettek és a rövidebb ideig együtt jártak nevei is megtalálhatók, külön megjelölve az élőket és az elhunytakat, tehát bárkit, akiről tudunk valamit. Kérjük még, hogy az évfolyamok felelősei jelöljenek meg helyettes(ek)et is. A gödöllői találkozón az étkezde asztalán lévő, osztályt jelző táblákhoz kitesszük az évfolyamból ismert nevek és címek jegyzékét.

Címünk: Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete: 2100 Gödöllő, Fácán sor 3.	Tel: 06/28/430-879
Ügyintézés Gödöllőn: az egyesület címén és telefonszámán.	
Budapesten: Dragsits Imre titkár, 1023 Bp, Árpád fejedelem u. 46.	Tel: 335-0017,
Mayer László elnökségi tag, 1022 Bp, Bimbó út 5.	Tel: 316-3956,
Dr. Polcz Iván főtitkár, 1126 Bp, Fodor u. 25	Tel: 395-4703